

KARTA KURSU

Nazwa	Krajoznawstwo
Nazwa w j. ang.	Heritage tourism (Landscaping)

Koordynator	Mariusz Szubert dr hab. prof. UKEN	Zespół dydaktyczny
		Mariusz Szubert dr hab. prof. UKEN
Punktacja ECTS*	4	

Opis kursu (cele kształcenia)

Kurs prowadzony w języku polskim.

Student umie zorganizować własny warsztat pracy krajoznawczej oraz ma ugruntowaną potrzebę pogłębiania wiedzy krajoznawczej. Po zakończeniu kursu student rozumie istotę krajoznawstwa, jego rolę we współczesnym społeczeństwie, związku z turystyką i rekreacją, zna pola badawcze krajoznawstwa, posługuje się metodami badawczymi dobranymi adekwatnie do problematyki badawczej, rozróżnia formy organizacyjne krajoznawstwa. Na podstawie znajomości historii krajoznawstwa, sylwetek i dokonań wybitnych krajoznawców wskazuje godne do naśladowania wzorce postaw we współczesnym krajoznawstwie. Wdraża tradycyjne i nowatorskie formy działalności krajoznawczej. Stosuje zróżnicowane metody i formy popularyzacji (przekazu) wiedzy krajoznawczej, które dobiera stosownie do potrzeb, zainteresowań oraz poziomu percepcji odbiorców. Wykorzystuje nabytą wiedzę i umiejętności w przewodnictwie turystycznym i pilotażu wycieczek, w działalności edukacyjnej, tworzeniu i realizacji projektów krajoznawczych, kreowaniu działań na rzecz pogłębiania więzi społeczeństwa z regionem (małą ojczyzną) oraz kształtowania poczucia wartości zasobów przyrodniczych i kulturowych ojczyzny i konieczności ich ochrony i dokumentowania. Posiada wiedzę umożliwiającą interpretację dziedzictwa w działalności krajoznawczej.

Warunki wstępne

Wiedza	Znajomość regionów turystycznych i geograficznych Polski, wiedza z zakresu geografii i historii Polski na poziomie szkoły ponadpodstawowej (ponadgimnazjalnej) oraz pogłębioną wiedza z zakresu przyrodniczych uwarunkowań turystyki, geografii turystycznej, kartografii turystycznej, historii architektury i sztuki, podstaw turystyki.
Umiejętności	Wskazane umiejętności krasomówcze. Poprawna redakcja językowa i techniczna tekstu w edytorze Word (lub podobnym). Tworzenie grafiki wektorowej oraz rastrowej.
Kursy	Historia architektury i sztuki, Regiony turystyczne Polski, Geografia turystyczna, Kartografia turystyczna, Podstawy turystyki, Warsztaty z turystyki, Metodologia turystyki, Pracownia turystyki.

Efekty uczenia się dla kursu

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 Zna istotę krajoznawstwa i jego rolę we współczesnym społeczeństwie oraz w kreowaniu pozytywnych postaw obywatelskich. Ma wiedzę o formach krajoznawstwa, metodach pracy krajoznawcy oraz przekazu informacji krajoznawczej. Posiada wiedzę w zakresie relacji krajoznawstwo-turystyka-rekreacja.	K_W01, K_W02, K_W11, K_W16, K_W18;
	W02 Zna polskie dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe.	K_W02, K_W03, K_W06, K_W17;
	W03 Zna formy działalności krajoznawczej oraz metody stosowane w krajoznawstwie.	K_W01, K_W13, K_W14;
	W04 Ma wiedzę w zakresie prawa autorskiego.	K_W19;
	W05 Zna zasady BHP w działalności krajoznawczej	K_W24.
Umiejętności	U01 Realizuje projekty krajoznawcze różnej skali regionalnej ze szczególnym uwzględnieniem małej ojczyzny.	K_U01, K_U02, K_U03, K_U04, K_U07, K_U10, K_U12;
	U02 Kreuje działania na rzecz ochrony dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego i popularyzacji wiedzy o nim. Kreuje produkt turystyczny z wykorzystaniem wiedzy krajoznawczej. Interpretuje polskie dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe na poziomie kraju, regionu oraz małej ojczyzny.	K_U08, K_U10;
	U03 Programuje, poprawnie dobiera i przekazuje treści krajoznawcze w imprezach turystycznych, pracując indywidualnie i grupowo.	K_U02, K_U04, K_U05, K_U07;
	U04 Popularyzuje wiedzę krajoznawczą.	K_U10, K_U11;
	U05 Prowadzi działalności krajoznawczą w szkołach, organizacjach społecznych, instytucjach państwowych i samorządowych oraz informacji turystycznej.	K_U10;
	U06 Organizuje pracę indywidualną oraz w grupie zgodnie z zasadami BHP	K_U12;
	U07 Uczy się ustawicznie, aktualizuje własną wiedzę i umiejętności.	K_U13.
Kompetencje społeczne	K01 Prezentuje aktywną postawę w odniesieniu do powierzonych zadań indywidualnych i grupowych.	K_K03, K_K05;
	K02 Postępuje zgodnie z zasadami etyki.	K_K03;
	K03 Umiejętnie łączy działanie indywidualne z pracą w grupie.	K_K04;
	K04 Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, aktualizowania wiedzy i upowszechniania dokonań naukowych.	K_K02;
	K05 Podnosi kompetencje zawodowe i osobiste oraz samodzielnie uzupełnia i poszerza wiedzę i umiejętności w zakresie krajoznawstwa.	K_K01;
	K06 Szanuje dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe i odnosi się do niego jako trwałej podstawy kształtowania Właściwych postaw obywatelskich.	K_K04.

Organizacja												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	10			10								
	egz.			zal.								

Opis metod prowadzenia zajęć

Zajęcia prowadzone są w formie wykładów i ćwiczeń.
 Medyka ćwiczeń: projekt indywidualny, projekt grupowy, dyskusja.
 Medyka wkładu: prezentacja, dyskusja.

Wykłady i ćwiczenia prowadzone są w formie zdalnej.
 Egzamin przeprowadzony będzie w formie stacjonarnej.

Formy sprawdzania efektów uczenia się:

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01						x	x	x	x		x	x	
W02						x	x	x	x		x	x	
W03						x	x	x	x		x	x	
W04						x	x	x	x		x	x	
W05						x	x	x	x		x	x	
U01						x	x	x					
U02						x	x	x					
U03						x	x	x	x	x			
U04						x	x	x					
U05							x	x	x				
U06						x	x						
U07							x	x	x				
K01						x	x	x		x	x	x	
K02						x	x	x		x	x	x	
K03						x	x	x					
K04						x	x	x		x	x	x	
K05						x	x	x		x			
K06						x	x	x	x	x			

Kryteria oceny	<p>Student uzyskuje zaliczenie kursu <u>po zaliczeniu ćwiczeń</u> oraz pozytywnym wynikiem <u>egzaminu końcowego</u>. Egzamin w formie pisemnej lub – dla chętnych w formie ustnej (kolokwium).</p> <p>Zaliczenie ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. obecność i aktywny udział w zajęciach, 2. zaliczenie kolokwium 3. zaliczenie prac pisemnych <p><u>Kryteria oceny prac zaliczeniowych:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawność merytoryczna. • Poprawność metodyczna w zakresie metodyki krajoznawstwa oraz innych metod np. prezentacji kartograficznej, opracowania graficznego. • Zakres merytoryczny opracowania oraz zasób wykorzystanej literatury. • Dobór źródeł wiedzy krajoznawczej. • Poprawność językowa i redakcyjna. <p>Skala ocen: bardzo dobra (5,0); dobra plus (4,5); dobra (4,0); dostateczna plus (3,5); dostateczna (3,0); niedostateczna (2,0)=brak zaliczenia.</p> <p>Uwaga: Uzupełnienie/zaliczenie zaległości – najpóźniej 14 dni od absencji na zajęciach.</p> <p><u>Kryteria oceny egzaminu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawność merytoryczna pracy pisemnej oraz odpowiedzi. • Zasób wiedzy i umiejętności zawarty w pracy pisemnej i odpowiedziach. • Oryginalność rozwiązań postawionych zadań. • Poprawność językowa pracy pisemnej i odpowiedzi. <p>Skala ocen: bardzo dobra (5,0); dobra plus (4,5); dobra (4,0); dostateczna plus (3,5); dostateczna (3,0); niedostateczna (2,0).</p>
----------------	---

Uwagi	<p>Zajęcia w ramach kursu (ćwiczenia i wykłady) są obowiązkowe.</p> <p>Obecność na wykładzie będzie potwierdzana zapisem na uczestnictwa w systemie MS-Teams.</p>
-------	--

Treści merytoryczne – wykłady (wykaz tematów)

<ol style="list-style-type: none"> 1. Historia myśli krajoznawczej w Europie i na ziemiach polskich. 2. Krajoznawstwo i jego istota i rola we współczesnym społeczeństwie. 3. Krajoznawca, kim był w przeszłości, a kim jest obecnie? 4. Dziedzictwo i jego interpretacja. 5. Zasady i reguły działalności krajoznawczej we współczesnym społeczeństwie. 6. Formy i kierunki pracy krajoznawczej 7. Metody i zasady działalności krajoznawczej. 8. Interpretacja wybranych regionów geograficznych, turystycznych lub historycznych Polski.

Treści merytoryczne – ćwiczenia (wykaz tematów)

1. ROLA KRAJOZNAWSTWA W SPOŁECZEŃSTWIE ORAZ KRAJOZNAWCY W LOKALNYCH SPOŁECZNOŚCIACH WYNIKAJĄCA ZE WSPÓŁCZESNEGO POJMOWANIA KRAJOZNAWSTWA

Cel ćwiczeń: dyskusja o miejscu i znaczeniu krajoznawstwa we współczesnym społeczeństwie oraz lokalnych społecznościach. Sylwetka współczesnego krajoznawcy.

Wiedza i umiejętności: cele i zadania współczesnego krajoznawstwa; działania krajoznawcze w lokalnych społecznościach.

Forma zaliczenia: esej „Rola krajoznawstwa jako ruchu społecznego oraz krajoznawcy w lokalnych społecznościach.

2. KRAJOZNAWCZY OPIS MAŁEJ OJCZYZNY I JEJ DZIEDZICTWO.

METODYKA KRAJOZNAWSTWA: OPIS KRAJOZNAWCZY, INTERPRETACJA DZIEDZICTWA INWENTARYZACJA KRAJOZNAWCZA.

Cel ćwiczeń: projekt indywidualny - opracowanie Dokumentacji krajoznawczej mojej małej ojczyzny z zastosowaniem:

- opisu krajoznawczego mojej małej ojczyzny opracowanego zgodnie z zasadami kompozycji opisu krajoznawczego;
- interpretacji dziedzictwa w krajoznawstwie;
- prezentacji kartograficznej (mapa krajoznawcza małej ojczyzny opracowana metodą sygnatur na podkładzie mapy turystycznej, topograficznej lub planu miejscowości);
- opracowanie dokumentacji fotograficznej małej ojczyzny;
- inwentaryzacji krajoznawczej ze szczególnym naciskiem na poprawne opracowanie kart inwentarzowych;
- umiejętności tworzenia bibliografii.

Wiedza i umiejętności: szczegółowa wiedza o regionie – małej ojczyźnie, metodologia i metodyka opracowań krajoznawczych; opracowanie dokumentacji krajoznawczej opartej na holistycznej wizji małej ojczyzny, planowanie zadań związanych z penetracją terenu, pozyskiwaniem oraz właściwym doбором źródeł wiedzy krajoznawczej; opracowanie dokumentacji fotograficznej walorów i obiektów krajoznawczych. Wykorzystanie wiedzy krajoznawczej w interpretacji dziedzictwa i do tworzenia produktu turystycznego promującego małą ojczyznę.

Forma zaliczenia: „Krajoznawczy opis mojej małej ojczyzny”

3. METODYKA KRAJOZNAWSTWA PROGRAMOWANIE TREŚCI KRAJOZNAWCZYCH W IMPREZACH TURYSTYCZNYCH. OPIS KRAJOZNAWCZY REGIONU. DZIEDZICTWO REGIONU I JEGO INTERPRETACJA.

Cel ćwiczeń: projekt grupowy - opracowanie programu krajoznawczego wycieczki turystycznej we wskazanym regionie Polski z uwzględnieniem dziedzictwa tego regionu.

Wiedza i umiejętności: dziedzictwo i zasady jego interpretacji w krajoznawstwie; kształtowanie umiejętności krytycznego wyboru źródeł wiedzy krajoznawczej oraz trafnego doboru treści w programie wycieczki z uwzględnieniem czynników determinujących percepcję wiedzy krajoznawczej. Oraz wybranych walorów i atrakcji krajoznawczych opisujących w możliwie najlepszy sposób dziedzictwo regionu. Doskonalsze prace zespołowej w tworzeniu opisu krajoznawczego regionu

Forma zaliczenia: Interpretacja dziedzictwa wskazanego regionu.

Słowniczek (5-15 pojęć w języku angielskim)

sightseeing, cultural heritage, natural heritage, tourism/geographic/historic region, tourism value, the tourism attractions, tourism trails, tourism promotion, the tourism space, the excursion.

Wykaz literatury podstawowej

- Kanon Krajoznawczy Polski, Wyd. Kraj, Warszawa 2005, 375 ss.
- **Kruczek Z., Kruczek A., Nowacki M., 2010, Krajoznawstwo zarys teorii i metodyki, Prokresnia, Kraków, 249 ss.**
- Malarz R., Gawęł Ł., 2012, Walory i atrakcje turystyczno-krajoznawcze Polski, Attyka, Kraków, 272 ss.
- **Pruszyńska-Bordas K., 2016, Krajoznawstwo tradycja i współczesność, Difin S.A., Warszawa, 286 ss.**
- Rohrscheidt, A.M. (2019). Interpretacja dziedzictwa we współczesnej turystyce kulturowej. Cele i założenia, poziomy i wymiary programów, rodzaje podejmowanych działań. Turystyka Kulturowa 6, 61-102.
<http://turystykakulturowa.org/ojs/index.php/tk/article/view/1105>
- Szarejko D., 2017, Mała ojczyzna – kategoria lokalnej społeczności, Prace Komisji Krajobrazu Kulturowego, 35, 91-100.
https://www.researchgate.net/publication/313649034_Wczoraj_dzis_i_jutro_krajoznawstwa
- Stasiak A. Śledzińska J. Włodarczyk B. 2016. Współczesne oblicza krajoznawstwa, Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze „Kraj”, Warszawa, 9-27.
- Szubert, M. (2018). Nauczanie geografii regionalnej Polski a przełamywanie stereotypowego postrzegania regionu i miasta na przykładzie konurbacji górnośląskiej oraz Łodzi. Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Geographica, 12, 90-103.
<https://annalesgeo.up.krakow.pl/article/view/4830>
- Szubert, M. (2020). Nowe Guty – wieś w przestrzeni turystycznej jeziora Śniardwy studium relacji między rozwojem turystyki a krajobrazem kulturowym. Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis Studia Geographica, 15, 50–71.
- <file:///C:/Users/Mariusz/AppData/Local/Temp/7805-Tekst%20artyku%C5%82u-22928-1-10-20201231.pdf>
- Szubert M. (2020). Aktywizacja uczniów poprzez projekt wycieczki geograficzno-krajoznawczej „Żuławy Wiślane – znane i nieznane” w klasie siódmej szkoły podstawowej. Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis Studia Geographica, 14, 86–106.
<file:///C:/Users/Mariusz/AppData/Local/Temp/7619-Tekst%20artyku%C5%82u-22476-1-10-20201215.pdf>
- **Słownik geograficzno-krajoznawczy Polski, Wyd. Nauk. PWN, Warszawa 1998, 1046 ss.**
- Święchowicz J. (red.), 2016. Pracownia ogólna, IGiGP UJ, Kraków.

Wykaz literatury uzupełniającej

Artykuły naukowe, podręczniki, albumy krajoznawcze:

- Lijewski T., Mikułowski B., Wyrzykowski J., 2008, Geografia turystyki Polski, PWE, Warszawa: 384 ss.
- Kołpanowicz M. (red.), 2011, Polska wielka wędrówka po kraju legend, kultury i tradycji, Wyd. Attyka, Kraków, 304 ss.
- Kwiatek J., Lijewski T., 1998, Leksykon miast Polskich, Muza S.A., Warszawa, 1102 ss.
- Pasieczny R., Bajcar A., Omilanowska M., Atrakcje turystyczne Polski od A do Ż, Multiko Oficyna Wydawnicza, Warszawa: 416.
- Stasiak A., 2009, Geografia turystyki Polski Przewodnik do ćwiczeń krajoznawczych, PWE, Warszawa 255 ss.
- Sapała M., Olej-Kobus A., Kobus K., 2010, Super Polska. Vademecum rekordów i ciekawostek, , Carta Blanca, Warszawa, 528 ss.
- Szewczyk I., Szewczyk R., 2008, Szlaki turystyczne. Przewodnik po Polsce, Carta Blanca, Warszawa: 272 ss.
- Szubert M., 2010, Województwo łódzkie, [w:] M. Kołpanowicz (red.), Polska wielka wędrówka po kraju legend, kultury i tradycji, Wyd. Attyka, Kraków, 72-83.
- Szubert M., 2010, Województwo wielkopolskie, [w:] M. Kołpanowicz (red.), Polska wielka wędrówka po kraju legend, kultury i tradycji, Wyd. Attyka, Kraków, 272-291.
- Szubert M., Zemła M., 2019. The Role of the Geographical Textbooks in Grounding Negative Stereotypes of a Tourism Destination - The Case of Upper Silesian Conurbation in Poland. Administrative Sciences, 9(2), 1-23.

- Wielka encyklopedia krajoznawcza Polski, 2008, Publikat, Warszawa: 405 ss.
- Zalewski p. (red.), Parki narodowe i krajobrazowe w Polsce nawigator turystyczny, Carta Blanca, Warszawa, 399 ss.

Przewodniki turystyczne:

- Bałdowski J., 1997, Przewodnik, Warmia Mazury Suwalszczyzna, Sport i turystyka, Warszawa, 382 ss.
- Glinka T., Kamiński M., Piasecki M., Przygoda K., Walenciak A., 1998. Przewodnik po Polsce, Mazowsze Północne, Sport i Turystyka, Warszawa, 647 ss.
- Glinka T., Kamiński M., Piasecki M., Przygoda K., Walenciak A., 1997. Przewodnik po Polsce, Podlasie, Sport i Turystyka, Warszawa, 447 ss.
- Glinka T., Walenciak A., Walenciak P., 2002, Przewodnik po Polsce, Małopolska północno-zachodnia, Góry Świętokrzyskie, Częstochowa, Kielce, Radom, Sport i Turystyka, Warszawa, 451 ss.
- Matuszczyk A., Orliński N., Zinkow J., 1991, Przewodnik, Małopolska południowo-zachodnia, Sport i Turystyka, Warszawa, 606 ss.

Przewodniki wydawnictwa Copernicus:

- Okolice Warszawy okolice Kazimierza Dolnego,
- Wielkie Jeziora Mazurskie,
- Wybrzeże Bałtyku.

Mapy i atlasy turystyczne:

Mapa krajoznawcza, PPWK im. E. Romera S.A>. Warszawa-Wrocław, 1994-1998.

- Pomorze Zachodnie Wielkopolska północno-zachodnia,
- Kaszuby, Kujawy, Wielkopolska północno-wschodnia,
- Warmia Mazury Zachodnie Mazowsze Zachodnie,
- Mazury Wschodnie Podlasie Mazowsze Wschodnie,
- Dolny Śląsk Sudety Wielkopolska południowo-zachodnia,
- Górny Śląsk i Wielkopolska południowo-wschodnia,
- Małopolska Zachodnia, Karpaty Zachodnie,
- Małopolska Wschodnia Karpaty Wschodnie

Mapy turystyczne wyd. Compass – Kraków w wersji papierowej i cyfrowej oraz w systemie See Map lub KMap

- dobór map w zależności od potrzeb

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	10
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	10
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	35
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	15
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	5
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	15
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	10
Ogółem bilans czasu pracy		100
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4

